

POLLEIN

En 1841 le dialectologue italien Bernardino Biondelli recueillait six versions de la Parabole de l'enfant prodigue en autant de patois valdôtains (Aoste, Ayas, Bard/Donnas, Cogne, Gignod et Valtournenche). Ces six versions constituent de nos jours les plus anciens documents de prose patoise valdôtaine connus. A quelque 170 ans de leur parution, nous estimons qu'il est très important d'en recueillir des versions contemporaines, une pour chaque commune valdôtaine.

Parabola di mèinoù prodeuggo

Eungn ommo l'ayé dou mèinoù. Tot pe eun dzoo, lo pi dzouin-o di a son pappa : « Baillade-mé la par di bièn que me totse ». É lli l'a partadjà lo bièn.

Eun per de dzoo aprì, eun cou que l'ayé to beuttoù eun caro se bague, lo tchouèinì l'è partì eun voyadzo, bièn llouèn di mitcho, é li l'a peuccoù tcheu se bièn eun fiyèn la dzenta via.

Aprì avèi to peuccoù, eunna grousa mizie l'è acapitaye dedeun si paì é euncó lli l'a ignouò a paatì la fan. L'et aloù se semoundre a eun de per li pe troui de travaille é site l'a mandou-lo ià eun tsan i gadeun. L'arie praou voulì s'eumpleure la panse avouì l'icouet que peuccavoun le gadeun, mi gneun lèi nen baillave. Adouñ l'a mezattoù euntre lli : « Viyo de-z-aourì, eun tchi pappa, greuillon de pan tcheu le dzoo é mé si inque a crapì de fan. Dze tourno i mitcho de pappa é lèi dio pouì que n'ì fi eun pétchà countre lo siel é countre de lli é que meeuto gnenca de itre son garsoùn é que pourrie bièn me prende comme domesteucco ».

Douneque, s'en par pe tourni i mitcho. L'ie euncó praou llouèn can son pappa l'a vi-lo é l'at ayaou coumpachouñ de lli ; l'èt allou-lèi euncountre a lambo é l'at eumbracha-lo.

Lo garsoùn l'a de-lèi : « Pappa, n'ì fi eun pétchà countre lo siel é countre vo, meeuto pa de itre voutro garsoùn ! ». Mi lo pappa l'a comandoù a se valet : « Ommo, vitto ! Portade l'arbeillemèn pi dzen é arbeillade-ló. Portade étò eun dzen per de botte é beut-tade-lèi eunna verdzetta i dèi. Dèi sen alade prende lo vi pi gra que n'en, tchouéyade-ló, medzèn é fièn eunna balla fita perqué mon mèinoù l'ie mor é ara l'è tournoù eun via, l'ie perdi é n'ì re-trouou-lo ». É la fita l'è euncomenchaye.

Lo pi viou di garsoùn l'ie eun campagne. Dimèn que se reteriave, protso di mitcho, l'a senti que souaoun é que danchaoun. L'a crià eun valet é l'a dimandou-lei senque acapitave. Lo valet l'a deu-lei : « Voutro frie l'è tournoù é voutro pappa l'a fi tchouiye lo vi pi gra perqué l'è tournoù san ».

Eun sentèn so séilla, l'è vin-i-lèi la radze é l'a pa voulì entrì. Adouñ son pappa l'è chourtì pe lèi die de alì dedeun, mi lli l'a de-lèi : « L'è dza saqueunse-z-àn que travaillo pe vo, n'ì tou di loun fi senque v'ouèi deu-me é vo, v'ouéi jamì bailla-me gnenca eun tchevréi, to pe mé, pe fie fita avouì le-z-amì. Mi aprì que voutro

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

POLLEIN

garsoùn l'a peucoù to son bièn ià aprì le femalle, can l'é tournòù, v'ouèi fi tchouiye pe lli lo vi pi gra ! ».

Lo pappa l'a repoundì : « Mon mèinoù, té t'i todzoo avouì mé é to sen que l'è de mé l'è euncó de té. No fa fie fita é itre countèn perqué ton frie l'ie mor é ara l'è tournòù eun via, l'ie perdì é n'en tournou-lo acapì ».

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

Tiré de :

Évangile selon Luc, 15 : 11-32 du Nouveau Testament

Texte inédit

Collaborateur de Pollein pour la traduction : **Michel Celesia**

La transcription a été soignée par le Guichet Linguistique

Mise à jour de la graphie : octobre 2013